

TLAČOVÁ SPRÁVA č. 5/2026

11. február 2026

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 11. februára 2026

rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 2/2026 (Rvp 3420/2025)

Ústavný súd Slovenskej republiky 11. februára 2026 uznesením sp. zn. PL. ÚS 2/2026 rozhodol o návrhu skupiny 51 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „skupina poslancov“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade čl. I bodu 4 a 5 a čl. II zákona č. 416/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 416/2025 Z. z.“), s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 26 ods. 1, 2 a 4, čl. 31, čl. 46 ods. 1, čl. 49, čl. 50 ods. 3 a 4 a čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, že tento návrh prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu, keďže nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné tento návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov pri predbežnom prerokovaní odmietnuť.

Skupina poslancov ústavnému súdu zároveň navrhla, aby pozastavil účinnosť „*minimálne*“ čl. II zákona č. 416/2025 Z. z. (novela Trestného poriadku), a preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania posúdil dôvodnosť pozastavenia účinnosti tejto časti zákona č. 416/2025 Z. z., pričom rozhodol tak, že pozastavil účinnosť čl. II bodu 1 zákona č. 416/2025 Z. z. [v zmysle ktorého sa § 119 Trestného poriadku dopĺňa odsekom 6, ktorý znie: „(6) *Za dôkaz získaný prostredníctvom poskytnutia nezákonného benefitu, ktorý sa nesmie v konaní použiť podľa odseku 5, sa považuje aj dôkaz získaný od osoby, ktorej bol poskytnutý benefit a ktorá v akomkoľvek trestnom konaní nevypovedala pravdivo o podstatných skutočnostiach alebo neuviedla vo svojej výpovedi všetky podstatné skutočnosti.*“].

Pri rozhodovaní o pozastavení účinnosti sa ústavný súd zamerail na skupinou poslancov tvrdené ohrozenie základných práv a slobôd a možnú nenapraviteľnosť záťaž, ktoré by mohli vzniknúť v prípade, ak by návrhu na pozastavenie účinnosti napadnutého ustanovenia čl. II bodu 1 zákona č. 416/2025 Z. z. nebolo vyhovené. Dospel pritom k záveru, že v prípade nevyhovenia návrhu na pozastavenie účinnosti tohto ustanovenia by bezpochyby došlo k zásahom do množstva prebiehajúcich trestných konaní s potenciálom ohroziť subjektívne práva poškodených, ako aj subjektívne práva samotných spolupracujúcich obvinených.

Pokiaľ ide o práva poškodených, tieto by mohli byť ohrozené v prípade, že by sa na výpovede spolupracujúcich obvinených, ktoré často predstavujú jeden z hlavných dôkazných prostriedkov na objasňovanie závažnej trestnej činnosti, v určitých trestných konaniach neprihliadalo, a v dôsledku vzniknutej dôkaznej núdze by došlo k právoplatnému skončeniu predmetných trestných konaní inak ako odsúdením páchatel'ov. Ak by aj ústavný súd následne dospel k záveru o nesúlade predmetného

ustanovenia Trestného poriadku s ústavou, možnosť znovuotvorenia týchto právoplatne skončených trestných konaní nie je jednoznačne definovateľná.

Vo vzťahu k samotným spolupracujúcim osobám ako beneficiarym prichádza do úvahy predovšetkým ohrozenie ich ústavou garantovaného práva na obhajobu, ktorého následky by bolo možné iba ťažko reparovať. Všeobecná formulácia použitá v § 119 ods. 6 Trestného poriadku („*dôkaz získaný od osoby*“) na určenie rozsahu dôkaznej neprípustnosti za tam uvedených podmienok evokuje predstavu, že dotknutá osoba je dôkazne diskvalifikovaná aj v trestnom konaní, ktoré je vedené proti nej samotnej. Nemohla by teda ani byť vypočítaná ako obvinená (ku skutku kladenému jej za vinu), čo generuje dôvodný predpoklad relevantného porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, a teda aj dôvod na pozastavenie účinnosti tohto ustanovenia.

Podľa názoru ústavného súdu pritom v predmetnej veci má zároveň nadštandardný význam dôvera v stálosť objektívneho práva – právny vzťah medzi štátnou mocou reprezentovanou prokuratúrou na jednej strane a spolupracujúcim obvineným na strane druhej si totiž vyžaduje vysokú mieru dôvery zo strany spolupracujúceho obvineného, ak má spolupracujúci obvinený odhaľovať nielen trestnú činnosť iných osôb, ale aj vlastnú trestnú činnosť, resp. svoj podiel na nej, čím sa fakticky a dobrovoľne vzdáva určitých aspektov svojho práva na obhajobu. V tejto súvislosti je podstatné, že čl. II zákona č. 416/2025 Z. z. neobsahuje explicitné prechodné ustanovenie, ktoré by stanovovalo, či sa ním zavádzaný nový procesný režim hodnotenia neprípustnosti dôkazu vzťahuje aj na už spolupracujúcich obvinených. Vzhľadom na skutočnosť, že sa na procesné predpisy pri absencii prechodných ustanovení vzťahuje okamžitá aplikabilita, možno preto dôvodne predpokladať, že takto by boli aplikované aj na doterajších spolupracujúcich obvinených. Z uvedeného vyplýva, že spolupracujúci obvinení už nemajú priestor sa rozhodnúť, či by sa aj v takomto právnom rámci pôvodne rozhodli spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní. Nie je pritom sporné, že prokuratúra sa s viacerými obvinenými na priznaní statusu spolupracujúceho obvineného dohodla, z čoho vyplýva, že zásah je bezprostredný a reálny, nie špekulatívny.

Ústavný súd tak dospel k záveru, že z hľadiska ochrany hodnoty spravodlivosti trestného procesu, ktorá je previazaná s ľudskoprávnymi pozíciami poškodených, ale aj spolupracujúcich osôb, je právne bezpečnejšie účinnosť napadnutého ustanovenia čl. II bodu 1 zákona č. 416/2025 Z. z. pozastaviť s tým, že napadnutá norma predstavuje zásah do živých konaní a ide o ustanovenie, ktoré je jednak koncepčnou zmenou, a zároveň ktorého dôsledky aplikácie nie je možné v súčasnosti jasne predvídať.

Pokiaľ ide o napadnuté ustanovenie čl. II bodu 2 zákona č. 416/2025 Z. z. [v zmysle ktorého v § 168 ods. 1 Trestného poriadku sa na konci prvej vety pripájajú slová: „*alebo ak dôkazy boli získané od osoby, ktorej bol poskytnutý benefit, pričom súd uvedie aj hodnotenie jej dôveryhodnosti.*“], ústavný súd návrhu skupiny poslancov na pozastavenie jeho účinnosti nevyhovel, keďže nezistil žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodnosť pozastavenia účinnosti aj tohto napadnutého ustanovenia.

Skupina poslancov ústavnému súdu nenavrhol, aby pozastavil aj účinnosť ostatných napadnutých ustanovení, t. j. čl. I bodu 4 (trestný čin marenia volebnej kampane) a čl. I bodu 5 (trestný čin popierania mierového usporiadania po druhej svetovej vojne) zákona č. 416/2025 Z. z. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania nerozhodol o pozastavení účinnosti týchto ostatných napadnutých ustanovení.

Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripojili k tomuto rozhodnutiu odlišné stanoviská sudcovia Ivan Fiačan, Rastislav Kaššák, Ľuboš Szigeti a Robert Šorl, ktoré sa týkajú výroku a odôvodnenia rozhodnutia.

Dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Ústavný súd Slovenskej republiky.

Viac informácií môže médiám poskytnúť

hovorkyňa Ústavného súdu SR PhDr. Martina Ferencová, PhD.

telefón: 055/7207 295, mobil: +421 918 827 344, e-mail: martina.ferencova@ustavnysud.sk